

Рудик Д.Є.

аспірантка

Харківська державна академія
дизайну і мистецтв

СТИЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ЕТНОДИЗАЙНІ (НА ПРИКЛАДІ ГОТЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ “КІЦХОФ”)

Анотація. У статті виявляються деякі особливості формування художнього образу в етностилі засобом стилізації на прикладі готельного комплексу “Кіцхоф”.

Ключові слова: етнодизайн, народний, традиційний, культура, стилізація, готельний комплекс.

Анотация. Рудик Д.Е. Стилизация как средство создания художественного образа в этнодизайне (на примере гостиничного комплекса “Китцхоф”). В статье выявляются некоторые особенности формирования художественного образа в этностиле средствами стилизации на примере гостиничного комплекса “Китцхоф”.

Ключевые слова: этнодизайн, народный, традиционный, культура, стилизация, гостиничный комплекс.

Annotation. Darya Rudyk. Stylization as the creation means of the ethnic design artistic image (by the example of “Kitzhof” resort). This article discusses some features of the ethnic artistic image creation in design by the means of stylization by the example of “Kitzhof” resort.

Key words: ethnic design, vernacular, traditional, culture, stylization, resort.

Постановка проблеми. Останнім часом набуває більшої популярності таке явище чи стилістичний напрям як так званий “етнодизайн”. Мистецтвознавці і дизайнери погоджуються, що термін і явище існують, але досі немає опублікованих фундаментальних праць стосовно цієї мистецтвознавчої проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У фахових наукових збірниках з архітектури і мистецтвознавства останнім часом з’являються статті, де розглядаються ті чи інші аспекти етнодизайну, більшість з яких мають описовий або дискусійний характер. До цих статей можна віднести деякі, що були опубліковані в Віснику ХДАДМ і деяких інших фахових виданнях, - стаття Борисової С. “Етнодизайн як явище сучасної культури”, Олійник О.П. і Чупринської Л.В. “Африканський стиль в дизайні інтер’єру”, Подлевських М.Б. “Влияние восточных культурных традиций на формирование этнической стилистики в интерьере (на примере ресторанов национальной кухни)” [1-3].

Якщо ж згадати більш фундаментальні роботи, то це книга Пола Олівера “Built to Meet Needs”, в якій висвітлюється питання “вернакулярної архітектури”, дається тлумачення терміну, характерні риси і особливості функціонування вернакуляру [4-5]. Також важливими є роботи Л.М. Гумільова, що розкривають поняття етносу і особливості його розвитку і формування [6].

Джерельна база складається зі статей та книг, що видані останнім часом науковцями в сфері національного та етнічного, журналів, сайту готельного комплексу і натурних досліджень.

Предметом є засіб стилізації у створенні художнього образу в етнодизайні.

Мета цієї статті: розкрити деякі аспекти поняття стилізації як засобу створення художнього образу в етнодизайні.

Завдання статті: розглянути інтер’єри готельного комплексу Кіцхоф і виявити деякі аспекти формування його художнього образу в етнодизайні засобом стилізації.

Стаття підготовлена у відповідності з узагальненням наукових дослідів за основною темою «Етнічні тенденції в дизайні сучасних готельних комплексів».

Виклад основних результатів дослідження. Стилізація є важливим засобом вираження художнього образу в “етностилі”. Від франц. stylisation, от style - стиль, це навмисна імітація формальних ознак і образної системи того чи іншого стилю в новому, незвичному для нього художньому контексті. [7]. Тим часом слід розрізняти стилізацію від етнодизайну, так само як стилізацію від еklektизма, традиціоналізма чи сприйняття художнього спадку як загальної норми. Поняття стилізації тісно пов’язано з інтерпретацією, що є творче виконання архітектурного або дизайнерського твору, що ґрунтується на самостійному тлумаченні його виконавцем.

Процедура інтерпретації включає висування та верифікацію гіпотез за значеннями висловлювання чи тексту в цілому. Ніцше, розглядаючи пізнання як жагу до влади, виходить з того, що наші потреби застосовують логіку, тлумачать світ за допомогою “схематизування з метою взаємного розуміння”, і це дозволяє зроби-

Надійшла до редакції 18.10.2011

ти його доступним до формулювання та обчислення. У будь якій інтерпретації розуміння припускає пояснення в той мірі, у якій пояснення розвиває розуміння [8]. Канони інтерпретації: принцип автономії об'єкта, його відтворення у цілості внутрішніх зв'язків і в контексті інтелектуального «обрію» інтерпретатора [8].

У пошуках «інтерпретативної теорії культури» Гірц К. вважає, що аналізувати культуру повинна не експериментальна наука, що займається виявом законів, а інтерпретативна теорія, що займається пошуками значень [8].

Одна з причин появи інтерпретації – примирити стародавні тексти з «сучасними» вимогами. Таким чином інтерпретація стає як радикальна стратегія збереження старого цінного тексту, прагнення надбудувати над буквальним текстом шанобливого алегоричного. Сучасний стиль інтерпретації – розколупати те, що «за» текстом, знайти істинний підтекст. Те саме можна сказати і про інтерпретацію в дизайні.

Стилізація є найцікавішим та найрізноманітнішим з усіх засобів вияву етнотенденцій в образному рішенні сучасних готельних комплексів.

Готель “Kitzhof”, що розташований у місті Кіцбюелі в Тіролі, Австрія, позиціонується господарями як дизайнерський гірський курорт. Основу художнього образу готелю складають стилізовані мотиви традиційної для цього регіону архітектури, декоративно-прикладного мистецтва і символіка міста Кіцбюель.

Знаходиться готельний комплекс водночас і в центрі Кіцбюеля, і на околиці і має вид на гори й поля з центрального фасаду адміністративної будівлі, а з боку внутрішнього двору - на центральну частину міста. “Кіццоф” складається з адміністративної будівлі, де знаходиться рецепція, лобі, ресторан, магазин і готельні номери, а також двох інших корпусів, де знаходяться басейн, СПА-салон і готельні номери. Готель має внутрішній двір із сезонним майданчиком кафе, зоною відпочинку, фонтаном і футбольним полем. Також на території комплексу є підземне паркування і зручна під'їзна алея.

Назва готельного комплексу наголошує, що він є “дизайнерський”. Але в той же час з назви виходить, що об'єкт прив'язаний до місцевості, адже місто називається Кіцбюель (з німецької “кіц” - це козел), а готель - “Кіццоф”, що в перекладі позначає “козлий двір”. Отже дизайн готелю з трьох основних напрямків етнодизайну базується на принципі стилізації вернакулярних традицій, що не тільки пов'язує готель з місцевістю і традиціями, але й робить його об'єктом сучасного дизайну, комфортного для багатьох верств суспільства.

Основні етноелементи готелю - це дерев'яні несучі конструкції, традиційні для цього регіону, природні матеріали (дерево, каміня) і колір. Також у якості декору і акцентів використані такі елементи як рога тварин, що мешкають в цьому регіоні, шкури, інсталяції.

Готельний комплекс розташований водночас і близько до центру міста, і на околиці, що потребує від дизайнерського рішення примирення сільського, курортного і міського. Це вирішено завдяки використанню принципу стилізації вернакулярних традицій у сучасному інтер'єрі.

Адміністративна будівля має складне П-подібне планування, що таким чином створює затишний простір у внутрішньому дворі. Територія комплексу не надто велика, адже знаходиться він у насиченому туристичним життям місті, де його з усіх боків обмежують існуючі будівлі, подвір'я, вулиця і траса.

Фасади готельного комплексу пофарбовані в червоний колір, що відповідає місцевій традиції фарбувати будинки в яскраві кольори. Червоний колір, також є основним кольором символіки міста. Елементи фасаду, такі як огороженні балконів, віконниці, підвіконня, двері й летіння вікон зроблено з темного дерева чи пофарбовано в колір темного дерева, який добре узгоджується з глибоким червоним кольором фасаду.

З боку внутрішнього двору фасади пофарбовано у білий колір, що ілюзорно розширює простір і робить будівлі більш легкими. Також білий колір добре підкреслює і світле, і темне дерево, використано в оздобленні елементів фасадів.

Лобі, що знаходиться в адміністративній будівлі й виходить панорамним склінням надвір, цікаво виділено на фасаді будівлі оздобленням світлим деревом.

Інтер'єри громадських являють собою великі відкриті приміщення, що перетікають. Зонування досягається засобами дизайну: колір, оздоблювальні матеріали, освітлення, обладнання. Художньо-образне рішення засновано на принципі стилізації традиційних тірольських елементів народного побуту в сучасному інтер'єрі.

Декоровані інтер'єри готельного комплексу старовинними предметами побуту (наприклад, скринями), декоративними композиціями з натуральних матеріалів, рогами оленів, що підкреслює чіткі лінії стилізованого простору, додає деталей і масштабу у приміщенні.

Лобі готельного комплексу “Кіццоф” знаходиться на першому поверсі адміністративної будівлі і представляє собою великий простір, розділений на зони: вхідна зона, рецепція, хол, 6 зон відпочинку, бар і тераса. Основна частина будівлі побудована з монолітного залізобетону, де основні несучі конструкції - це балки і колони, що надає змогу побудувати простір з вільним плануванням, але бар і тераса знаходяться у дерев'яній добудові з двоскатним дахом, де усі несучі конструкції відкриті і виконані з дерева - ферми, стропила, балки і опорні колони, що є елементом художньо-образного рішення лобі в “етностилі”.

Образне рішення лобі базується на поєднанні сучасного мінімалістичного інтер'єра зі стилізованими елементами традиційної тірольської матеріальної культури.

Кольорове рішення ґрунтується на поєднанні відтінків натурального дерева, червоного і білого. Особливо слід зазначити червоний, адже це колір символіки міста, що також присутній на фасаді будівлі готелю і в елементах декору. Він пов'язує інтер'єр з місцевістю, де розташований готель. Білий основний фоновий колір, який добре співвідноситься з червоним і натуральним деревом.

Матеріали використовуються природні, що є характерним для етнодизайну. Цікавою особливістю рішення простору лобі є фрагменти стін, ніші, що викладені дровами. Цей прийом є декоративним, але функціонально переконливим завдяки каміну, що є цен-

тральною частиною зони відпочинку, що також розділяє її на декілька “залів”. Також це є стилізація характерно для дров’яного опалення виду зберігання дров.

Ресторанний комплекс готелю складається з шести громадських зон: вхідна, салат-бар, біла зала, мисливська зала, тірольська зала і винна. Усі, крім тірольської, являють собою єдиний простір, що розділяється на зони за допомогою архітектурно-конструктивних і декоративних засобів.

Вхідна група оздоблена дерев’яними панелями, прикрашена фігурками з лози. Тут також розташований салат-бар. Дерев’яним огороженням від вхідної групи виділяється біла зала ресторану, в якій основою художньо-образного рішення є використання білого кольору. Далі за стіною, що також оздоблена дерев’яними панелями, знаходиться невелика “мисливська зала”, декорована рогами і головами тварин, хутром.

“Винна зала” розташована в дальньому залі ресторану, основний акцент тут зроблений на винній шафі і каміні, що також поділяє простір зали на дві зони і робить інтер’єр більш затишним, адже використовується цей зал зазвичай під час вечері.

Вхід до тірольської зали знаходиться в зоні салат бару і вхідної групи. У відмінність з іншими залами, що являють собою єдиний відкритий простір, тірольська зала знаходиться в окремому приміщенні, куди відвідувач потрапляє, відкривши двері. Тірольська зала є традиційним інтер’єром, що зустрічається в деяких готельних комплексах цього регіону майже без змін. Його характерні деталі - це відсутність вікон і, таким чином, природного освітлення; оздоблення стін, стелі і підлоги натуральним деревом; меблі з натурального дерева традиційної для тірольської культури форми.

Готельні номери комплексу є цікавим елементом з точки зору створення художнього образу в етностилі, адже він цілком побудований на принципі стилізації. Якщо в громадських приміщеннях відвідувач бачить автентичні елементи місцевої матеріальної культури, то в готельному номері, що повинен відповідати певним санітарним і ергономічним вимогам, а також бути економичним у будівництві, художній образ в етностилі вирішено завдяки поєднанню кольорів, матеріалів і фактур.

Основним и кольорами є білий, сірий, колір світлого дерева і червоний, що є кольором міста і фірмовим кольором готелю. Стіни і стеля пофарбовані у білий, що є одним з найкращих фонових кольорів. Підлога зі світлого дерева, як і меблі. Також за допомогою оздоблення деревом простір номеру поділяється на зони: вхідна (шафи, що займають всю стіну, і двері), зона ліжка, що виділена за допомогою оздоблення стіни деревом. Зону відпочинку виділяють чорні крісла, а робочу зону - сірий стілець і сірі папки на столі.

Крім використання дерева, що як ми знаємо по інтер’єрах ресторанів, є традиційним будівельним і декоративним матеріалом для цього регіону, художній образ в етностилі підкреслюється червоним картатим пледом на ліжку.

Ландшафтний дизайн не відволікає від мальовничого гірського пейзажу. Більшість площі землі покрита газоном, у внутрішньому дворі є сезонний майданчик ресторану, викладений камінням, де розташовані

столи зі стільцями, зонтики. Також є зона відпочинку з диванами і столами, викладена дерев’яними дошками, що виходять у невеличкий ставок. На території комплексу є дитячий майданчик з невеликим футбольним полем, невеличкий двір поряд з другим і третім корпусом, прикрашений фонтаном у вигляді великого декоративного дерев’яного корита з лейкою.

Відвідувачі мають змогу помилуватися композиціями з місцевих рослин, що відіграють важливу роль у зонуванні простору внутрішнього двору. Також функцію зонування виконують дерева, кущі і величезні валуни. Каміння також присутнє в оздобленні огороження клумби у центрального входу в адміністративну будівлю. Поряд з ним знаходиться ще один сезонний майданчик, відгороджений від вулиці кущами.

Висновки. Засіб стилізації є дуже важливим у створенні художнього образу в етнотилі, особливо в сучасних так званих дизайнерських інтер’єрах. Він базується на інтерпретації елементів вернакуляру, таких як дерев’яні несучі конструкції, особливості планування, оздоблення народного житла. Також характерним є використання традиційних для даної місцевості матеріалів. Важливу роль у створенні художнього образу відіграє кольорове рішення, що актуально також і для етнотилі. Слід зазначити, що художній образ в етностилі неможливо створити за допомогою лише одного засобу стилізації чи будь-якого іншого, адже для надання приміщенням масштабності й автентичності найчастіше необхідний допоміжний засіб, як, наприклад, декораторський.

Подальші дослідження. Включають в себе вивчення інших готельних комплексів в етностилі, особливу увагу приділяється українським об’єктам, виявлення етнічних тенденцій в дизайні готельних комплексів і особливостей їх формування.

Література:

1. Борисова С. Етнотилі як явище сучасної культури / С. Борисова // Гуманізація навчально-виховного процесу: Збірник наукових праць / за заг. ред. проф. В.І. Сипченка. - Слов’янськ: Видавничий центр СДПУ, 2011. - С. 27-32.
2. Олійник О.П., Чупринська Л.В. Африканський стиль в дизайні інтер’єру / О.П. Олійник // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В.Я. - Х.: ХДАДМ, 2009. - С. 94-98. (Мистецтвознавство. Архітектура: №6)
3. Подлевских М.Б. Влияние восточных культурных традиций на формирование этнической стилистики в интерьере (на примере ресторанов национальной кухни) / М.Б. Подлевских // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В.Я. - Х.: ХДАДМ, 2008. - С. 129-136. (Мистецтвознавство. Архітектура: №3)
4. Paul Oliver. Problems of definition and praxis (1999) / Paul Oliver. Built to Meet Needs. Cultural Issues in Vernacular Architecture. - Elsevier, Architectural Press, 2006. - P. 27 - 43.
5. Paul Oliver. Why study vernacular architecture? (1978) / Paul Oliver. Built to Meet Needs. Cultural Issues in Vernacular Architecture. - Elsevier, Architectural Press, 2006. - P. 3 - 16.
6. Гумилев Л.Н. О термине “этнос” / Л.Н. Гумилев // Доклады Географического общества СССР, 1967. - С. 3-17. (вып. 3)
7. Популярная художественная энциклопедия. Под ред. Полевого В.М., М.: Издательство “Советская энциклопедия”, 1986.
8. Каплун А. И. Стиль архитектуры / А. И. Каплун. - М.: Стройиздат, 1985. - 232 с.